

zavikne: „Nesrečnež! kako lahko bi me bil rešil, ako bi bil z roko po rosi potegnil. Tako bodem mogla do sodnjega dne odreščenja čakati“. — Po teh besedah gospodična zgine, kosec se je pa po glavi butal, da je ni razumel.

Janko Vijanski.

Sivi lasi.

Kaj prašate
Prijatli me:
Zakaj lasé
Imam sive žé?

Pa naglo čas
Doide nas;
Se uklonemo
In rečemo:

Prašajte raj'
Vijólico,
Al' drugo vsaj
Cvetličice! —
Prašajte hrást,
Ki nósi se,
Kot če oblást
Bi imel čez vse!

Vijólica
Je zmerznila,
Cvetličice
So zvenile,
Hrast červ spodjé,
Ko sam ne vé,
In s časom hrast
Tud mora past'!

Vijolico
Prezgodnico
In druge vse
Cvetličice
Čas umorí, —
Hrast še stoji!

Ne prašajte
Prijatli me:
Zakaj lasé
Imám sive žé!

Malavašič.

Dopis.

Iz Ljubljane. V pondeljek je imela tukajšna hranilnica (šparkasa) velik zbor. Gospod predsednik Šlaker je naznanil zboru novico, da tistih 300.000 gold., ki so jih pred laško vojsko plahúni iz hranilnice vzeli, so pritirali po vojski spet nazaj in čez to še drugih 300.000 gold., tako, da hranilnica skor ne vé, kam z dnarji. Ker si je letos spet okoli 22.000 gold. prigospodarila, je danes zbor sklenil, naj 1000 gold. milodarno razdeli, in tako bo ubožnišnica ali hiša starih bab in dedcev prejela za mnoge potrebe 300 gold.; mestni ubožničarji (Viertelmeister) pa bojo za siromake in ubožni učenci ostalih 700 gold. dobili. Na prošnjo predsednika kmetijske družbe gosp. Terpine-a je dovolil zbor tudi v podporo učencom kmetijskih šol za prihod. leto 100 gold. Kmetijska družba bo v blagi namen določeni dar gotovo hvaležno sprejela, in hranilnica si more svesta biti, da, če bi vprihodnje tudi še kaj več tem šolam podariti blagovolila, bo vse prišlo deželi v dobro. Zbor je danes tudi še to prav pametno sklenil, da se ima na hišo, kjer je zdaj hranilnica, še dvoje nadstropij nadzidati in ta cela hiša potem ljudem za stanovanjša v najem dati; hranilnica pa si bo kje drugod novo poslopje zidala. Tako bo sebi ustregla s pripravišimi sobami, Ljubljancanom pa tudi, katerim zlo stanovanj pomanjkuje. — Snega je v pondeljek ponoči tako na debelo padlo, da včeraj po mestnih ulicah niso mogli vozovi naprej; cele hribe ga leži po kupih na sredi. Že veliko veliko let ne pomnimo takega; iz kmetov ni ljudi v mesto, pa tudi nobena pošta ni včeraj prišla. Pa še v eno mer sneži.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Po razglasu c. kr. ministerstva od 12. t. m. se bojo ob novem letu plačljivi kuponi (činži) prostovoljnega posojila od leta 1854 spet v gotovem srebernem denarji izplačevali, kakor je bilo izperva določeno, potem pa po ces. ukazu od 11. junija t. l. začasno preklicano.

— Po ministerskem ukazu od 5. okt. t. l., veljavnem za vse dežele našega cesarstva razun Krajine vojaške, ima vsak vojak (soldat), od feldvebeljna doli, ko je medpota kje ukvartiran, za južino opoldne, ktera mu se mora po §. 31 dotične postave dati, do prihodnjih vseh Svetih za vsaki dan gospodarju plačati na Krajn-

skem 13 novih kraje. in pol, na Koroškem in Štajarskem 14 kr., na Teržaškem in Goriškem 16 kr. in pol, na Horvaškem in Slavonskem 11 kr., v Dalmaciji, v serbski Vojvodini in temeškem Banatu 9 kr., v Bukovini 6 kr. in pol, na Českem in Marškem 13 kr. in pol, na Šlezkem 13, v Galiciji po različnosti kraja 8 in pol ali pa 9 kr., na Ogerskem po različnosti kraja 8, 9 ali 10 kr., na Beneškem 17 kr. in pol, v Tirolih 16 kr., na Salcburškem 13 kr., v doljni Avstrii 16 kr., v zgornji Avstrii 11 kr. in pol. Določena je pa tarifa po ceni govejega mesa od 1. avgusta 1858 do 1. avgusta 1859.

— C. k. ministerstvo je določilo, da nabiranje cunj od hiše do hiše proti temu, da se za cunje šivanke, cvirn in kakoršna druga taka roba zamenjuje, je tudi vprihodnje pripušeno, toda s to robo, s katero cunjarji cunje zamenjujejo, se ne sme drugač po hišah kramariti, kar bi pa se zgodilo, ako bi cunjar ne zamenjal imenovane robe za cunje, ampak bi jo za dnar prodajal.

— Vsled nekterih vprašanj je c. k. ministerstvo določilo, da v takih zadevah, kjer se davki odpišejo, se imajo odpisati tudi priklade; le pri novo zidanih hišah, ktere po postavi za nekoliko let niso davku podveržene, se imajo pa priklade vendar plačevati.

— Komisija, ktera ima nalogo, pre naredbo zemljišnih, hišnih in vseh drugih naravnih davkov nasvetovati, je imela svoj prvi zbor 15. dan t. m. Predsednik te komisije grof Hartig je pozdravil zbor z ogovorom, iz katerega posnamemo važnije besede njegove. Najpred je omenil, „da v tej komisii ne sedijo samo namestniki ministerski in državnega svetovavstva, temuč tudi drugi popolnoma samostojni možje, ki sami davke plačujejo in niso v cesarskih službah. Če niso v to komisijo poklicani zaupni možje iz vseh 22 dežel našega cesarstva — je rekel — naj nihče ne misli, da se bo zatega voljo ta reč le enostransko pretresla; razmere posamnih dežel niso tako različne, da bi tudi ti možje, ki so v komisijo izvoljeni, ne vedili za-nje. Kar še pri nobeni drugi komisii ni bilo, bo pri tej, namreč, da to, kar bo ta komisija nasvetovala, se bo naravnost cesarju izročilo, da bo potem sklenil, kar bo njegova modrost za dobro spoznala. Davke plačevati je vselej nadloga, kateri uiti ne more nobena država. Vsaka država pa si mora prizadevati, da kar more zmanjša to nadlogo. Zmanjšati se morejo pa davki le potem, da se zmanjšajo tudi državni stroški. Da bi se ti stroški zmanjšali, je že tudi skerb cesarjeva, ker je poklical posebno komisijo, ki ima to reč prevdariti in zmanjšanje državnih stroškov nasvetovati. Vi, gospodje, se nimate vtikati v drobne številke, kolikšen naj bo ta ali uni davek; to določi cesar sam vsako leto po potrebah državnega gospodarstva. Pervo, o čem ste prošeni svoje misli tū razodeti, je: ali je treba po vsem kataster pre narediti? drugo, če rečete, da je treba, povejte dalje: ali bi ne bilo prav, da namesto sedanjega katastra, ki je narejen po tem, koliko kako zemljiše na leto dohodka donaša, bi se napravil kataster po tem, koliko je zemljiše sploh vredno? in tretjič: ali naj kataster kakor dozda bode za vse leta stanovit, ali naj se včasih preceni? Na te 3 vprašanja, ki so najvažnije za zemljišni davek, nam razodenite najpoprej svoje misli in svetujte, kar je po Vaši najbolji vednosti in vesti. Vse to, kar se bo tukaj sklepalo, pa se mora zamolčati, da ne pride po časnikih popred med ljudstvo kakor pa v vednost ministerstvu, ki je pre naredbo davkovsko nasvetovalo“. — Da naši bravci poznajo može, kateri so izvoljeni v to imenitno komisijo, naj jim povemo njih imena. Predsednik je dosluženi minister grof Fr. Hartig; opravljeni vodja, kteremu sta še 2 ministerska uradnika dodana, je sekcijni predstojnik vitez Kalchberg; razun teh sta dva namestnika državnega svetovavstva in 2 namestnika notrajnega ministerstva; osem pa drugih mož,

kteri namestujejo davku podverženo ljudstvo, namreč: opát Eder iz Melka, opát Beer iz Praga, M. vitez Krajnski, odbornik deželnih stanov (kje? ne vemo), dr. Seiler, mestni župan dunajski, advokat vitez Gredler na Dunaji, dr. Paitinger, predsednik kupčijske zbornice v Leoben-u na Štajarskem, in pa ogerska grofa Juri Andrassi in Juri Festetics.

— C. kr. ministerstvo je dovolilo, da bosniški frančiskan pater Rados sme po vseh deželah našega cesarstva milodarov nabirati za novo bolnišnico v Carigradu na Turškem, kamor se bojo posebno bolniki avstrijski kakoršne koli vere sprejemali. Kakor česki časniki pišejo, potuje pater Rados zdaj po Marskem.

— Mesnic, kjer se konjsko meso zdravih kónj kakor goveje toda cenejše prodaja (po 8, 10 in 12 novih krajcarjev funt) je na Dunaji in okolici dunajski zdaj 6. Dosihmal je bilo tû 4900 kónj zaklanih in njih meso prodano, 197 jih pa ni bilo za klavšnjo pripušeni.

— Toliko je snega padlo povsod, da so se nekatere železnice zlo zakasnile, nekatere pa celó izostale.

Iz Tersta. „Triest. Zeitg.“ toži, da ne le srebrnih šestice, temuč tudi novih in starih krajcarjev tako pomanjkuje, da dostikrat kak tergovec na drobno kakošnega blaga za tega voljo prodati ne more, ker bankovca ni v stanu menjati. Šestice — pravi „Triest. Ztg.“ — grejo na Turško z dobičkom po 5 od 100; starih krajcarjev gré veliko v južne kraje Ogerskega, kjer se 60 starih krajcarjev za nov gold. spečá, tedaj pri 100 gold. čez 11 gold. vloví; novi krajcarji pa potujejo na Beneško in Furlanijo, kjer ž njimi plačila v srebrnem dnarji pobotujejo, tedaj 100 nov. krajc. za srebrn goldinar dajo, s katerim se pa pridobi nadavek (ažio) srebra. Pač živa potreba je, da bi se kmali odpravile zadrege z drobižem.

Iz Zagreba. „Napredak“ piše v svojem poslednjem listu: „Hvala Bogu! malo čemo se opet probuditi i napredovati. S dovolom viš. mjesta ustanovit će se ili bolje rekav nastaviti kod nas u Zagrebu narodna čitaonica, koja će se u doljнем varošu smestiti, pretežno slavenske novine, spise itd. deržati i tako domoljubnom občinstvu za čitanje pripraviti.“ — „Katol. list“ pa piše: „Udova banica grofica Sofija Jellačićka naputila se je u društvu grofa Karla Seilerna i njegove sopruge u Jeruzalem. Dne 11. t. m. odplovili su visoki hodočastnici parabrodom iz Tersta put Aleksandrije.“

Iz Ogerskega. Čedalje več homatij se sliši iz Ogerskega. Protestantiski zbori, ki niso zadovoljni z novim cesarskim patentom, ki določuje oblasti in pravice protestantske cerkve, se vkljub vseh prepovedb zberajo po celi deželi in podpisujejo pisma zoper cesarski patent, in če ne morejo tega drugod storiti, se godí to v cerkvi med službo Božjo. 15. dan t. m. je bil celó velik hrup v Peštu. Po popisu „Wien. Ztg.“ so hotli protestanti vkljub prepovedi zbor (konvent) v Peštu napraviti. Ker jim je policija cerkev zaperla, so se hotli v šoli sniti; al preden so šolo odperli, je prišla od policije prepoved, da tudi tû ne smejo zbora imeti. V tem je pa prišlo po ravno opravljenih biljah za rajnega slavnega ogerskega pesnika Kisfaludy-a v veliki cerkvi kakih 100 študentov pred protestantsko šolo. Ker večkratnega opomina, naj grejo mirni domú, niso ubogali, so prišle vojaške patrole; študenti so se potem brez opora razkropili; le enega samega študenta, ki se je nespodobno obnašal, je patrola vjela in seboj peljala. Na to pa je vstal velik hrup; študenti so se podali pred policijsko hišo in so poslali nekatere svojih tovaršev k policiji, naj spustí zapertega. Policijski vodja jim je prigovarjal, naj le mirni grejo domú; na to so šli saksebi brez daljnega nepokoja. Pozneje je bil zaperti študent izpušen. — Kaj bo dalje iz vse te opornosti ogerskih protestantov zoper cesarski patent, se ne vé.

Iz Českega. Goveja kuga se je zatrosila tudi že na Česko. — Zraven goveje kuge pa razsaja v okolici habriški tudi zajčja kuga, za katero je že dokaj zajcev poginilo. — Najnovejši vezek českega, vsacih 5 tednov pod vredništvom gospoda Belak-a izhajajočega časnika „Posel z Pratiy“ je v prepoved djan.

Iz Tiroljskega. Tudi tukaj se po celi deželi podpisuje pismo milovanja in verne udanosti, katero se bo papežu v Rim poslalo.

Iz Laškega. Ktere poslance bojo vlade v kongres poslale, še ni gotovo. Sliši se, da rusovska vlada prigovarja angležki, naj pošlje lord Palmerston-a ali lord Russel-a; ali bo sardinska vlada poslala Cavour-a ali ne, se tudi še ne vé. Tudi Švicarji hočejo svojega namestnika v kongresu imeti, ako bi utegnili zastran Savojške vlade kaka prememba se sprožiti. Pravijo, da bojo začasne vladarstva srednje Italije tudi svoje opravnike v Pariz poslale, da bojo pozvedanja dajali, ako bi treba bilo. Ker Garibaldi nima zdaj z vojsko nič opraviti, je čas pokoja obrnil za to, da si je poiskal mlado lepo ženo, hčer laškega grajšaka.

Iz Rima 6. dec. Pred božičnimi prazniki vsako leto imajo sv. oče papež velik skriven zbor (konsistorij). Tudi letos so se že delale priprave za ta zbor; al včeraj je vse nehalo, in kakor je podoba, bo konsistorij še le po novem letu. Pisma iz Rima pravijo, da bi bili papež radi konsistorij napravili, ker jim je žal, da več škofij nima škofa, ktere poterjujejo v takih zborih, — al važne druge okoljšine (punt v nekterih rimskih deželah) so sv. očeta primorale odložiti konsistorij noter do tistega časa, da se bo kongres v Parizu snidel in rešil važne zadeve. Pravijo, da bojo papež čakali do tega časa, po tem pa „z zadnjo besedo“ (ultimatum) stopili na dan.

Iz Francozkega. Iz Pariza 15. dec. Knez Rihard Metternich je včeraj cesarju Napoleonu izročil pismo, v katerem ga avstrijska vlada poterjuje za svojega poročnika v Parizu. Knez Metternich (sin nekdanjega prvega avstrijskega ministra) je pri ti priložnosti Napoleonu željo razodel, da bi bile avstrijska in francoska vlada spet dobre prijateljci. Napoleon mu je to obljubil rekši, da cesarja Franc-Jozefa osebno zlo spoštuje, in da mu je prav po volji, da je knez Metternich izvoljen za poročnika avstrijske vlade. — Ako s tem pogovorom primerimo to, kar je lani ob novem letu cesar Napoleon avstrijskemu poslancu Hübner-ju rekel in z novoletnico vojsko napovedal, je pač očiten velik razloček med letos in lani, kateri kaže, da v prihodnjem kongresu bote francoska in avstrijska vlada eno pot šle. Da bo ta pogovor Lahe zlo osupnil, ki so od cesarja Napoleona vse kaj drugega pričakovali, je jasno kot beli dan.

Iz Srbije. Iz Beligrada. Knez Miloš je v soglasji s starešinstvom preklical postavo, po kateri so mogle vse bukve, ki so bile v Srbii tiskane ali v Srbijo pripeljane, v serbskem državnem pravopisu tiskane biti.

Popravek. V 49. listu namesto „Boj pri sv. Miklavžu na Doberni na Koroškem“ beri „Boj pri sv. Mik. na Dob. na Štajarskem“ (poleg doberških toplic Bad Neuhaus). Tadanji junaški doberški fajmošter so se zvali Franc Perkan.

Pogovori vredništva. Gosp. dr. R. v G: Česar ste želeli, smo Vam poskerbeli; nadjamo se, da že imate oba lista. Kar ste obljubili, nas je razveselilo. — Gosp. A. K. v Z: Tudi Vam se je poslalo, česar ste želeli. Za pošiljanje reči Vam bojo listi vprihodnje dohajali brez plačila. — Gosp. K. Z. v Z: Nič nismo prejeli. — Gosp. pr. Š v G: Hvala lepa za poslano; prosimo po priliki za obljubljeni. — Gosp. J. Isk. v Fr: Ker je treba o Vaši zadevi obširnjšega odgovora, naznanite nam kmali, kako se ima adres napraviti, da Vam pride pismo gotovo v roke. — Gosp. J. Fr. Št. v Lj: Le večkrat kaj! Ljubo bi nam bilo, ako bi Vas po osebi poznali.